

Collectieprofiel Museum De Voorde

1. Inleiding

1.1. Het ontstaan

In 1989 richtte het Historisch Genootschap Oud Soetermeer (HGOS) de Stichting Historisch Museum 't Oude Huis op. Het doel was om een conservator aan te stellen om zo een professionelere aanpak voor de collectie in gang te zetten. De collectie, die sinds het ontstaan in 1949 gaandeweg gegroeid was, bestond toen voornamelijk uit agrarische voorwerpen en getuigenissen van het leven in het boerendorp.

1.2. Onderscheidend

Eind jaren 90 vroeg toenmalig directeur Jouetta van der Ploeg zich af wat het museum in Zoetermeer onderscheidend zou kunnen maken in de regio en daarbuiten. Mede op advies van Mart van der Sterre (toenmalig directeur van het Erfgoedhuis Zuid-Holland) kwam er, naast de historie van de stad, een focus op 'naoorlogse massa geproduceerde culturele goederen en interieurobjecten'¹.

1.3. Waarom deze focus?

Zoetermeer was een boerendorp, toen het in 1962 uitgeroepen werd tot groeikern van Den Haag. De nieuwe groeistad Zoetermeer werd gebouwd in de polders rondom de oude dorpskern en groeide uit tot een stad met nu ruim 125.000 inwoners.

Zoetermeer wordt wel eens een openluchtmuseum voor stedenbouw en architectuur genoemd, omdat je per decennium per wijk heel mooi de naoorlogse bouwkundige ontwikkelingen vertegenwoordigd ziet. *Binnen* de huizen zijn er per decennium ook grote ontwikkelingen. Aangezien het Nederlands Architectuur Instituut (nu het Nieuwe Instituut) op een steenworp afstand ligt, is toen besloten om niet de *buitenkant* – de bouwkundige ontwikkelingen – te volgen. Een focus op de *binnenkant* van de huizen – het interieur en de alledaagse voorwerpen waarmee we ons omringen – was in museaal opzicht nieuw.

In huis zie je de grote ontwikkelingen in de wereld in het klein weerspiegeld. Wat er kan op technologisch gebied, hoe de economie er voor staat, hoe de wind waait op politiek of zelfs mondiaal niveau: het heeft invloed op de spullen waarmee we ons omringen. De collectie geeft daardoor een impressie van het leven in Nederland. Gekozen is om de ontwikkelingen in het interieur vanaf de Tweede Wereldoorlog te volgen, omdat de ontwikkelingen vanaf die tijd razendsnel zijn gegaan en Zoetermeer toen de fase van de groei van een dorp naar een stad inging. Zoetermeer is het exemplarische 'product' van het naoorlogse Nederland. Dat maakt het een goede uitvalsbasis voor een museum met deze focus.

Als Stadsmuseum van Zoetermeer, wisselde het museum tentoonstellingen over de historie van Zoetermeer af met tentoonstellingen over Populair design en participatieprojecten met bewoners over onderwerpen die in de stad speelden.

1.4. Van Stadsmuseum Zoetermeer naar Museum De Voorde

In 2019 sloot Stadsmuseum Zoetermeer in de Dorpsstraat en opende Museum De Voorde in het Stadshart. Het nieuwe museum kreeg onder de nieuwe directeur Sabine Huls als doelstelling zich te richten op mensen.

¹ De collectie heeft in de loop der tijd verschillende namen gehad: de collectie Naoorlogse massa geproduceerde culturele goederen en interieurobjecten, de collectie Massacultuur- en interieur en de collectie Moderne Woon- en Leefcultuur. Vanaf 2019 is voor deze collectie de naam 'Populair design' in gebruik.

hun identiteit en het dagelijks leven. De focus op Zoetermeer werd losgelaten en de historische collectie raakte in het presentatiebeleid en acquisitiebeleid meer op de achtergrond. Vanwege de beperkte opslagcapaciteit en een beperkt aankoopbudget, werden voorwerpen voornamelijk verzameld via schenkingen of aangekocht in het kader van tentoonstellingen. Hoe de objecten geregistreerd werden en worden, staat in Bijlage 1.

2. De Collectie

De collectie van Museum De Voorde bestaat uit twee delen:

- Collectie Historisch erfgoed van Zoetermeer (ca. 30 %)
- Collectie Populair design (ca 70%)

De collectie bestaat uit 5179 inventarisnummers.² In de collectie bevinden zich ongeveer 250 langdurige bruiklenen.³

2.1. Herkomst van de collectie

De basis van de collectie **Historisch erfgoed van Zoetermeer** wordt gevormd door de heemkundig-historische collectie van HGOS, die vanaf het oprichtingsjaar 1949 langzaam is gegroeid. Deze collectie is in 1993 om niet overgedragen aan het museum. Een van de afspraken in de overdrachtsovereenkomst was dat het HGOS zich op het verzamelen van papier, beeld- en geluidsmateriaal ging richten en het museum op niet-papieren roerend erfgoed, met name gebruiksvoorwerpen.

In 1999 is Stichting Historisch Museum 't Oude Huis statutair ontkoppeld van het HGOS en kreeg de nieuwe naam Stichting Stadsmuseum Zoetermeer. De overeenkomst uit 1993 bleef van kracht. Op 8 oktober 2018 is een nieuwe samenwerkingsovereenkomst getekend over het eigendom en het beheer en behoud van de historische collectie door het HGOS en Museum De Voorde.

De basis van de **collectie Populair design** wordt gevormd door de collectie 'naoorlogse massa geproduceerde culturele goederen en interieurobjecten' die sinds 1991, conform de toenmalige nieuwe focus van het Stadsmuseum Zoetermeer, langzaam is uitgebreid met naoorlogse alledaagse voorwerpen die een specifiek tijdsbeeld vertegenwoordigen.

2.2. Acquisitie

Vanaf het ontstaan van het museum is de collectie gegroeid met voornamelijk schenkingen. Vanaf 1997 wordt een aanbieder gevraagd om een Bewijs van Overdracht' te tekenen. Van objecten die voor die datum verworven zijn, is het niet altijd duidelijk wat de herkomst is. Voorwerpen van schenkers werden zonder vragen aangenomen. Ook van objecten die na 1997 zijn geschonken, is niet altijd de herkomst te traceren, omdat ze vaak in het weekend (zonder medeweten van de directeur of conservator) het museum binnenkwamen. Hoewel er geen onderzoek naar gedaan is, zijn er geen aanwijzingen dat er zich objecten in de collectie bevinden die onrechtmatig verworven zijn (bijvoorbeeld uit het naziverleden of het slavernijverleden).⁴

² Op 22-11-2022. Eén inventarisnummer kan uit meerdere objecten bestaan, bijvoorbeeld een servies met 26 onderdelen.

³ Langdurig bruikleen: het museum beheert en behoudt het voorwerp voor onbepaalde tijd of voor een termijn van een aantal overeengekomen jaren. De eigenaar heeft te allen tijde het recht om het voorwerp, onder voorwaarden, weer terug te vragen.

⁴ Om dit volledig uit te kunnen sluiten, is onderzoek vereist.

Vanwege de beperkte opslagcapaciteit en een beperkt aankoopbudget, vinden aankopen voornamelijk plaats in het kader van tentoonstellingen. Een uitzondering vormt het schilderij van J.K. Leurs 'De Oude Kerk aan de Dorpsstraat gezien vanaf de Delftsewallen', dat als bruikleen het museum binnenkwam, maar uiteindelijk is aangekocht.

Waar voorheen de conservator en directeur voornamelijk beslisten over nieuwe aanwinsten, is in 2022 een acquisitiecommissie ingesteld. De acquisitiecommissie beoordeelt een voorwerp door een Waarderingsformulier in te vullen (zie bijlage 2). Bij een positief advies beslist de directeur uiteindelijk en ondertekent bij positief besluit het Waarderingsformulier.

2.3. Eerste en laatste inventarisnummer

Het object dat het eerste inventarisnummer kreeg - 1 - is een graaf, met schildvormig, spits toelopend blad (hout, metaal, 1900 -1949).⁵ Een graaf werd gebruikt voor het afsteken van een slootkant. Hoe langer de steel, hoe dieper de sloot. Een van de laatst ingevoerde inventarisnummers (5088 a-s) is een Creatable World pop van Mattel uit 2019, waarmee kinderen hun eigen personen kunnen creëren, los van gender of stereotypen.⁶ Dit toont meteen het hele spectrum van de collectie: een object uit het oude agrarische dorp en een object uit de 'nieuwe' stad met ruim 125.000 diverse inwoners.

Genderneutrale pop, Creatable World,
Mattel, kunststof en papier, 2019 (inv.nr. 5088 a-s)

2.4. Het grootste, kleinste en kostbaarste object in de collectie

Het grootste voorwerp in de **collectie Historisch erfgoed van Zoetermeer** is de boterpakjes machine van Van der Spek. De klompenkar van schoenhandel van Oosterom en de hondenkar van bakker Pieterse zijn nog iets groter, maar dat zijn langdurige bruiklenen. Het kleinste object in de collectie Historisch erfgoed van Zoetermeer is een knoopje in het naigarniturenkastje van kleermaker H.H. Hoogland, die zijn vak vanaf de jaren 1930 t/m de jaren 1980 in Zoetermeer uitoefende. De bodebus is waarschijnlijk het kostbaarste object in deze collectie; qua materiaal (verguld zilver), maar ook qua uniciteit (zie ook 'Uitgelicht: Zwierige waterlelies voor de bode'). In kunsthistorisch opzicht is het schilderij 'De oude Kerk aan de Dorpsstraat gezien vanaf de Delftsewallen' van Haagse Schoolschilder J.K. Leurs uit het einde van de 19de eeuw, het meest waardevolle voorwerp.

⁵ Dit object is tijdens het opschoningsproject in 2003/2004 afgestoten.

⁶ Dit object is aangekocht in het kader van het project STOER, voor de tentoonstelling 'Spierballen, Stiletto's en Superhelden' (04-07-2021 t/m 06-2022) voor het onderdeel 'Stoer en Gender'.

In de **collectie Populair design** zijn de koelkast van Bosch uit de jaren 50 en de General Electric afwasmachine uit de jaren 60 waarschijnlijk de grootste voorwerpen. Het museum heeft ook een nagenoeg complete Bruynzeel keuken uit de jaren 50 in de collectie. De kleinste voorwerpen in de collectie Populair design zijn haarspeldjes uit de jaren 50.

In de collectie Populair design bevinden zich geen unieke, maar juist massa geproduceerde alledaagse herkenbare voorwerpen, die je 'zinkend erfgoed' zou kunnen noemen. Zinkend erfgoed is erfgoed dat we ongemerkt laten gaan, omdat het zo 'gewoon' is, maar op een gegeven weten weinig mensen meer hoe het gebruikt werd en waarom. Het is dus belangrijk om dit te verzamelen, voor het niet meer kan.⁷

Op het moment dat dingen nog vanzelfsprekend zijn, is het moeilijk ze op waarde te schatten. Het is dan ook lastig om aan dit alledaagse erfgoed een monetaire waarde te verbinden. Er bevindt zich een aantal designobjecten in de collectie. Die worden steeds zeldzamer en duurder in aanschaf, zoals het Black Princess servies dat in 1955 ontworpen werd door Floris Meijdam.

2.5. Locaties collectie

De collectie bevindt zich op 3 plekken:

- In de tentoonstellingen in het museum
- In het Open depot in het museum (voornamelijk collectie Populair design)
- In het externe museumdepot

2.5.1. Depot

De collectie werd in het oude Stadsmuseum Zoetermeer bewaard op de zolder van de burgemeesterswoning uit 1872. In 1998 werd een pand gehuurd van een externe huurder aan de Vierde Stationsstraat 481 te Zoetermeer. Dit externe depot is bouwkundig aangepast op advies van de conserveringsconsulent van de toenmalige Vereniging Cultureel Erfgoed Zuid-Holland en een programma van eisen van dr. B.A.H. Jütte van het Centraal Laboratorium in Amsterdam. De ruimte voor de collectieopslag werd zodanig geïsoleerd dat alleen geleidelijke klimaatschommelingen optreden, naar aanleiding van seizoenswisselingen. De werkruimte (tevens quarantaineruimte) en de ruimte voor opslag van tentoonstellingsmaterialen zijn gescheiden van het klimaat huis.

De museale voorwerpen worden in het depot opgeslagen in metalen stellingkasten. Grotere collectieonderdelen (stoelen, wasmachines enz.) worden, bij gebrek aan ruimte, opgeslagen in de opslagruimte voor tentoonstellingsmaterialen. In 2019 heeft de verhuurder een nieuw dak geplaatst en zijn alle wanden extra geïsoleerd, waardoor het klimaat in de opslagruimte stabiel is.

In overleg met de verhuurder van het pand en op advies van de Rijksdienst Cultureel Erfgoed (RCE), is in 2019 een plan opgesteld om de luchtvochtigheid beter te kunnen beheersen. Er is een luchtontvochtiger type CDF40 van het merk Dantherm aangebracht met een instelbare hygrostaat, die vocht automatisch afvoert via de riolering (luchtconditie 18° C / 50% RH). In het depot is tevens een wandconvector aangebracht om de ruimte vorstvrij te houden.

Het depot wordt beveiligd door Eclectic security B.B. met een Jablotron inbraaksignaleringsstelsel met optische brandmelddetectoren, flitslicht, sirene en een meldkamer (Europac).

⁷ Deze term werd rond 2010 geïntroduceerd voor dit erfgoed door dr. A. Koch (toenmalig docent Kunstnijverheid en Industrieel design aan de Universiteit Leiden).

3. De collectie Historisch erfgoed van Zoetermeer

Tot 1962, toen Zoetermeer de status van groeikern voor Den Haag kreeg, was het vooral een agrarische gemeente, met als specialiteit de productie van boter. De collectie bevat heemkundige streekgebonden voorwerpen, die zowel uit Zoetermeer als Zegwaart komen.

3.1. Zoetermeer en Zegwaart

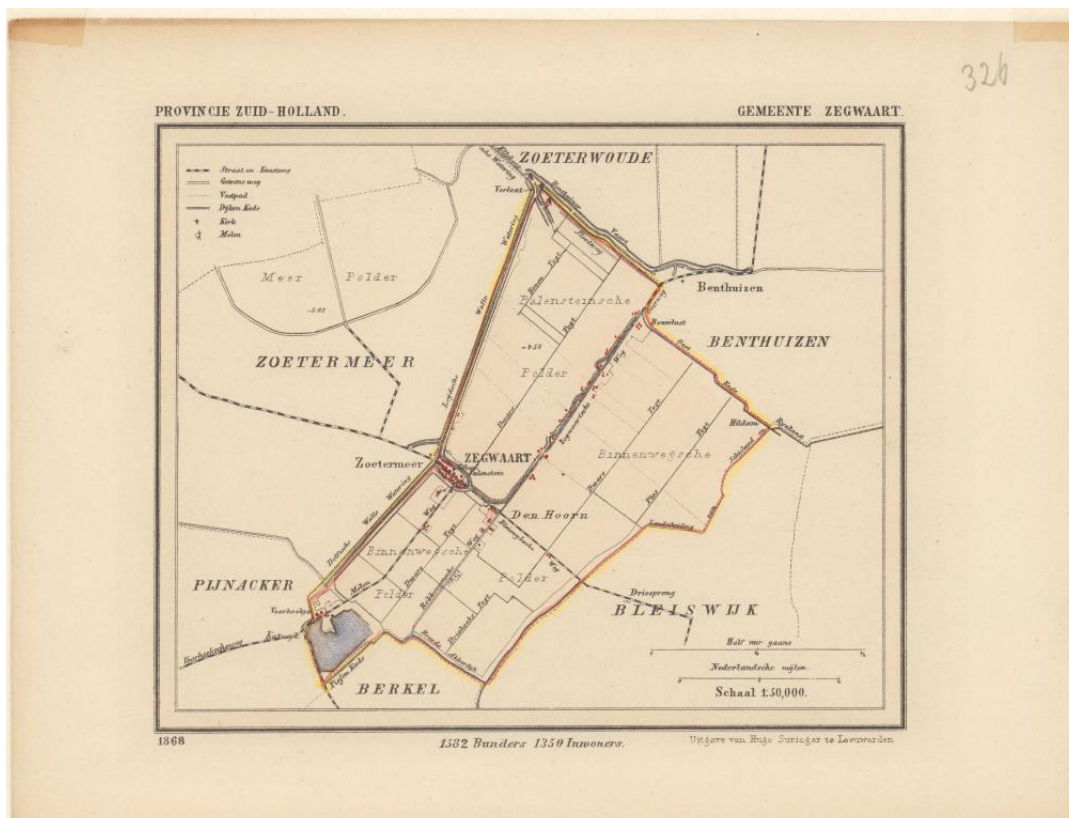
De huidige gemeente Zoetermeer was tot 1935 verdeeld in twee gemeenten: Zegwaart en Zoetermeer. Ze werden ook wel 'tweelingdorpen' genoemd.

De grens tussen de dorpen liep midden over de Delftse en Leidse Wallen. De Oude Kerk stond in Zegwaart, al was dat wel op gezamenlijke grond.

Tot 1894 hadden zowel Zegwaart als Zoetermeer een eigen burgemeester. Na die tijd waren de burgemeesters zowel verantwoordelijk voor Zoetermeer als voor Zegwaart.

Vanaf 1846 werden al verwoede pogingen gedaan om van Zegwaart en Zoetermeer één gemeente te maken. Met name de Zoetermeeders waren tegen het samengaan. Zoetermeer telde minder inwoners, maar was veel rijker dan Zegwaart. Zoetermeeders waren bang dat de nieuwe gemeente Zegwaart zou gaan heten.

Na jaren van onderzoeken en rapporten, stemden de beide gemeenteraden in met de fusie. De wet werd op 1 mei 1935 van kracht. De gemeenteraden kozen voor de naam Zoetermeer, omdat deze naam door het bedrijf Nutricia in de hele wereld bekend was geworden. Nutricia lag in Zegwaart, maar het bedrijf gebruikte in alle uitingen altijd Zoetermeer als vestigingsplaats.

De gemeente Zegwaart in 1868 (bron: Stadsarchief Zoetermeer, GF 0728)

3.2. Deelcollecties Historisch erfgoed van Zoetermeer

In het Collectiebeleidsplan 2020-2024 worden de volgende deelcollecties binnen de collectie Historisch erfgoed van Zoetermeer onderscheiden:

a. Kunsthistorische collectie2

Het museum heeft enkele schilderijen in de collectie, waarvan twee belangwekkendste schilderijen van de Haagse School schilder J.K. Leurs en een werk van A.C.W. Terhell.

De Oude Kerk aan de Dorpsstraat
gezien vanaf de Delftsewallen', J.K.
Leurs. olieverf op doek, eind 19^{de}
(inv.nr. 4526)

De Oude kerk van Zoetermeer/Zegwaard , C. de
Zeeuw (A.C.W. Terhell), olieverf op doek, eind
19de eeuw (inv.nr. 4527)

b. Stedelijke instellingen en openbaar leven

Binnen deze categorie vallen de subcategorieën: gemeentelijke diensten en veiligheid, openbaar vervoer, numismatiek, heraldiek, plaatselijk vermaak en verenigingen, architectuur en stedenbouw.

Subcategorieën

In de subcategorie *Gemeentelijke diensten en veiligheid* bevinden zich voorwerpen van grote plaatselijke waarde zoals de bodebus uit de 19de eeuw of de klepper van de nachtwaker uit het begin van de 20ste eeuw.

De *heraldische voorwerpen* stammen vooral uit de 19de eeuw en begin 20ste eeuw en hebben een directe relatie met de dorps/stadsgeschiedenis.

Plaatselijk vermaak en verenigingen betreffen voorwerpen die te maken hebben met vermaaksattributen, zoals een voetbaltas van een specifieke Zoetermeerse club of vaantjes van verenigingen.

De subcategorie *Architectuur en stedenbouw* bevat slechts enkele voorwerpen, zoals een tekenafel uit de jaren 60, waarop de eerste schetsen voor de uitbreiding van de stad zijn getekend.

Onder de subcategorie *numismatiek* vallen munten, penningen en plaquettes; onderscheidingen en keurmerken. Afgezien van stadshistorische penningen zijn hierin opgenomen (nationale) historiepenningen, huwelijkspenningen en een kleine verzameling 'Oranjehuis' van Zoetermeerse verzamelaars.

Uitgelicht: Zwierige waterlelies voor de bode

Ambtenaren die werken voor de Gemeenteraad en de burgemeester en wethouders heten bodes. De naam herinnert nog aan de tijd dat de bode berichten van landheren en bestuurders rondbracht. De bode droeg vroeger een koperen 'bodebus' aan een gordel om de berichten in te bewaren. Op de bus zat een schildje met het wapen van het dorp of de stad. In de loop van de tijd veranderde de bus in een mooi versierd ereteken. Als hij zijn bodebus droeg, mocht de bode gratis met het openbaar vervoer. Dat was in die tijd in de omgeving van Zoetermeer vaak de trekschuit. Op de unieke bodebus uit de 19de eeuw in de collectie, pronkt het 'zwierige' wapen van Zoetermeer zoals het er tot 1935 uitzag.

Bodebus met het wapen van Zoetermeer, verguld zilver, 19de eeuw (inv.nr. 135) Gesp van de veldwachter, koper, 1796 - 1850 (inv.nr. 1235)

Uitgelicht: Een gesp met status

In 1796 kregen de tweelingdorpen Zoetermeer en Zegwaart voor het eerst een echte veldwachter. Hij moest landlopers en bedelaars weggagen. Af en toe sloot de veldwachter een dronkaard op in 't wachie', het Wachthuis. Grote problemen en misdrijven kwamen in de dorpen weinig voor. De veldwachter droeg een gesp met het wapen van Zoetermeer. Zo kon iedereen zien dat hij belangrijk was.

c. Bedrijf, Beroep en Techniek

Deze deelcollectie omvat productiemiddelen van bedrijven, zoals gereedschappen, kleine machines, gietmallen, maar ook ambachtelijk gereedschap van middenstanders, getuigenissen van specifieke beroepen en het vroege kantoorleven, die met elkaar een beeld geven van de bedrijfsgeschiedenis van het dorp Zoetermeer. Belangwekkende voorwerpen binnen deze collectie zijn de hondenkar van bakker Pieterse, de klompenkar van Van Oosterom, een ensemble kleermakersgereedschap van kleermaker Hoogland, de prikklok van Van der Spek, maar ook de tas van dokter Palte, die - met de tas achterop - door het oude dorp reed op zijn motorfiets.

Dokterstas van dr. Palte, leer, metaal, jaren 30 (inv.nr. 205)

Dr. Palte op zijn motorfiets, jaren 30 (foto HGOS, f24)

Uitgelicht: Een hondenbaan

Honden werden eeuwenlang als lastdier gebruikt. Voor karren gespannen, trokken ze zware lasten rond. Wie zich vroeger geen paard en wagen kon veroorloven, was aangewezen op de hondenkar. De melkboer, de groenteboer, de 'olieman' en de boterboer verkochten hun waren van deur tot deur met de hondenkar. Hoewel je hondenkarren in de 19de eeuw overal op straat zag, zijn er weinig bewaard gebleven. De Hondenkar van de Zoetermeerse bakker Pieterse is uniek.

Hondenkar van bakker Pieterse, hout en metaal, 19de eeuw (bruikleen)

Uitgelicht: Ondernemend Zoetermeer

Zoetermeeders hebben een neus voor ondernemen: in 1932 ontstond hier de Spar, met tegenwoordig vestigingen wereldwijd en in 1901 Nutricia, dat onder de naam Numico nog steeds in Zoetermeer gevestigd is.

Museum De Voorde heeft een collectie diverse voorwerpen gerelateerd aan de Spar en Nutricia, zoals productverpakkingen en reclame uitingen.⁸

De Spar is in juli 1932 in Zegwaart opgericht door Adriaan van Well. In 90 jaar tijd werd het de grootste supermarkt onder één naam ter wereld. Adriaan van Well koos 'De Spar' als naam en beeldmerk, omdat het een boom is die onder de meest barre omstandigheden groen blijft en overal op de wereld voorkomt. Het is tevens de afkorting van het motto: 'Door Eendrachtig Samenwerken Profiteren Allen Regelmatig'. In de jaren 50, toen de Spar ook internationale vestigingen kreeg, werd het kortweg Spar. Museum De Voorde heeft onder andere een klok en een schaal met een afbeelding van de Spar in Zoetermeer.

Ondernemers Jan en Martien van der Hagen kochten in 1896 een licentie van de Duitse professor Backhaus voor het vervaardigen van de nieuwe babyvoeding 'Nutricia'. De professor had wel voorwaarden: de melk moest voor grote groepen betaalbaar blijven en de fabriek moest 'Nutricia' heten. In 1901 werd de fabriek van Nutricia opgericht in Zegwaart. De formule bleek al gauw een succes te zijn. Het assortiment werd op den duur steeds meer uitgebreid met onder andere dieet- en speciaalproducten. In 1932 kwam het bekende product Chocomel op de markt en in 1986 Fristi. Nutricia werd een gezichtsbepalend bedrijf in Zoetermeer. Veel Zoetermeesters werkten 'op de Nutricia'. Sinds 1998 heet het bedrijf Numico. Het museum heeft onder andere een schort van een werkneemster, serviesonderdelen die je kon sparen, zoals het bekende 'Klokkenservies' van Nutroma en de min van Nutricia in gips.

Klok met logo van de Spar, hout, kunststof en glas, eerste helft 20ste eeuw (inv.nr. 1248)

Schaal met De Spar te Zoetermeer, Delfts blauw aardewerk, 1954 (inv.nr. 3622)

d. Bouwhistorie

De kleine deelcategorie Bouwhistorie bevat bouwfragmenten, betimmeringen, gevelstenen, gevelbeelden, decoratief snijwerk en glas-in-lood. Een voorbeeld is het gevelmozaïek van de Brinkers fabriek.

e. Landbouw en veeteelt

Zoetermeer is van oudsher een boerendorp en meer specifiek: een boterdorp. De voorwerpen in deze deelcollectie getuigen van het agrarische verleden. Museum De Voorde beschikt over een kleine selectie voorwerpen die betrekking heeft op de turfwinning, die van grote invloed is geweest op het landschap in en rond Zoetermeer.

⁸ Collectie met betrekking tot deze twee Zoetermeerse bedrijven wordt ook nog op andere plekken bewaard. In Leiderdorp is een op afspraak te bezoeken particulier SPAR-museum. De winkel is door de laatste exploitant en eigenaar omgebouwd tot een museum, dat niet officieel geregistreerd is. In de fabriek van Nutricia in Zoetermeer (nu Numico) is een klein bedrijfsmuseum gevestigd gerund door vrijwilligers, waarin de historische collectie van het bedrijf getoond wordt. Het bedrijfsmuseum is beperkt open op afspraak.

Uitgelicht: Zoetermeer, het Boterdorp van Nederland

De collectie bevat voorwerpen met betrekking tot de productie van boter of bedrijven die in boter handelden. Het gaat bijvoorbeeld om boterspanen, boterpotten, boterstempels, wikkels voor boterpakjes enz.

Zoetermeer was in de 19de en begin 20ste eeuw namelijk een boterdorp. Geen enkel ander dorp in Zuid-Holland of omgeving wordt zo aangeduid. Alleen het Friese dorp Balk noemt zichzelf ook boterdorp. In 1850 waren er meer dan 40 boterboeren in Zoetermeer en tweelingdorp Zegwaart. Ze handelden in het spreekwoordelijke trio 'boter, kaas en eieren'. Bekende boterboeren in Zoetermeer waren Van der Spek, Noordam en Brinkers. De Firma Brinkers groeide uiteindelijk uit tot één van de grootste margarinegrossiers van Nederland.

De boterboer zorgde ervoor dat de zuivelproductie uit Zoetermeer bij klanten kwam in grote steden als Den Haag, Delft en Leiden. Ze bezochten zes dagen per week, week in week uit, hun klanten. Eerst lopend of meeliftend met paard en wagen, tot de zaken goed genoeg gingen om zelf een paard en wagen of hondenkar aan te schaffen.

De boter werd in Keulse potten van vijf kilo naar de klant gebracht. Met behulp van houten boterspanen werd de juiste hoeveelheid boter uit de boterpot geschept. In het bekende kinderrijmpje "Klikspaan, boterspaan, je mag niet door mijn straatje gaan." komt de boterspaan voor.

Boterspaan, hout, 19de eeuw (inv.nr. 4235) Margarinestempel, hout, 19de eeuw
(inv.nr. 2617)

Bij de klant werd de boter in de gewenste hoeveelheid in papier overgepakt. Voor de herkenbaarheid kreeg roomboter een stempel met de afbeelding van een koe en margarine een stempel met een bloem. Na verloop van tijd werden de Keulse potten afgeschaft en werd de boter door een persmachine tot kaarsrechte pakjes geperst, die vervolgens nog wel met de hand in papier werden gewikkeld. Later werd ook het inpakken machinaal gedaan. Museum De Voorde heeft een machine om boter in rechte stukken te snijden van de Firma van der Spek in de collectie.

f. Tweede Wereldoorlog

Museum De Voorde heeft een bescheiden collectie met getuigenissen van de Tweede Wereldoorlog. Voor Zoetermeer specifieke relevante stukken zijn de onderdelen van het in de Meerpolder neergeschoten vliegtuig, die het verhaal van de Amerikaanse boordschutter John McCormick illustreren, zelfgemaakte kacheltjes en schoenen en uitingen van 'stil verzet' zoals een armbandje gemaakt van dubbeltjes met de beeltenis van koningin Wilhelmina.

Zelfgemaakte klompschoenen, leer, hout en metaal, ca. 1944 (inv.nr. 699)

Armbandje van dubbeltjes met Wilhelma, metaal, 1943 (inv.nr. 3195)

g. Deelcollectie 'Zoetermeer 2008'

Een speciale deelcollectie betreft de Collectie Zoetermeer 2008. Het Stedsmuseum Zoetermeer heeft in het participatieproject 'Give&Take' (2008) inwoners van Zoetermeer gevraagd om een voorwerp aan het museum te schenken, dat hun thuisgevoel in Zoetermeer verbeeldde of symboliseerde.⁹ Het doel van het project was om verhalen over het wonen in de stad op te halen en inzicht te krijgen in wat Zoetermeerders belangrijk vinden in hun stad.

Dit resulteerde in een reeks van 86 uiteenlopende voorwerpen en bijbehorende verhalen, die zijn opgenomen in de collectie van het museum als de 'Collectie Zoetermeer 2008'.

In het vervolgproject 'De Wonderkamer van Zoetermeer' (2009) werden de voorwerpen onderzocht op hun betekenislagen. Dit deden we met de schenkers en experts van onder andere de RCE en de Reinwardt Academie, kunstenaars, historici en sociologen.

⁹ Om bewoners te stimuleren om mee te doen, mochten ze het voorwerp ruilen voor een fles champagne of een fles designwater met Swarovski kristallen.

Tentoonstelling 'Give&Take' (2008) in Stadsmuseum Zoetermeer

h. Archeologische collectie

De Archeologische voorwerpen die getuigen van de vroegste geschiedenis van Zoetermeer en Zegwaart, zijn - volgens nationaal beleid - opgeslagen in het Provinciaal Archeologisch Depot Zuid-Holland in Alphen aan den Rijn. Een uniek voorbeeld is het sierbord met het wapen van Ridder Willem van Egmond uit het einde van de 14de eeuw.

Uitgelicht: Trots op de familienaam

In Zoetermeer heeft een echt kasteel gestaan: kasteel Palenstein. Ridder Willem I van Egmond gaf rond 1390 de opdracht voor het bouwen van het kasteel.

Sierbord met wapen van Willem I van Egmond, roodbakkend aardewerk, loodglazuur en gele slib, 1375-1399

Ridder Willem woonde op het kasteel met zijn vrouw Machteld, hun zoons Jan en Aernt en dochter Otte. Willem van Egmond was ambachtsheer van Zegwaart, wat betekende dat hij dit gebied voor de graaf van Holland mocht besturen.

Status was ook in de middeleeuwen belangrijk. Het ging dan niet om likes op social media, maar wel om het uitdragen van je positie. Het kasteel van Ridder Willem van Egmond was van steen. Alle andere huizen in de wijde omtrek waren van hout. Het kasteel had niet direct een verdedigingsfunctie, maar straalde wel uit: hier woont iemand met macht en aanzien. Trots hing Willem I van Egmond een sierbord aan de muur met het familiewapen. Het was een echt pronkstuk.

4. De Collectie Populair design

In huis zie je de grote ontwikkelingen in de wereld weerspiegeld. De uitlekstandaard uit de jaren 50 staat symbool voor de Wederopbouw. Daarmee haalden we de laatste druppel uit de yoghurtfles. De 'space' lamp Eclipse van Vico Magistretti uit 1966 komt voort uit de ruimtewedloop in de jaren 60 tussen Amerika en de Sovjet-Unie. In de jaren 80 gingen we voor makkelijk: een kant-en-klare maaltijd uit de magnetron en een filmpje uit de videotheek. Vanaf de Iphone 3G uit 2008 zijn we aan onze telefoon vastgegroeid.

Alledaagse voorwerpen vertellen ons verhaal. Het verhaal van Nederland in ontwikkeling.

De Collectie Populair design bestaat uit alledaagse gebruiksvoorwerpen die een impressie geven van het leven in Nederland. Het gaat om voorwerpen die door mensen gebruikt worden in de huiselijke omgeving, bijvoorbeeld om eten mee te maken of mee te serveren, om je mee te vermaken, een hobby mee uit te oefenen, om mee te werken, om je mee te verzorgen, dingen in op te bergen of op neer te zetten, mee schoon te maken, mee te pronken of het huis mee te decoreren (zie ook 4.2.).

4.1. Positie in Nederland

Hoewel er in musea steeds meer aandacht is voor hedendaags verzamelen en er vaker tentoonstellingen geprogrammeerd worden over actuele sociaalmaatschappelijke onderwerpen, blijven deze insteek en het collectiebeleid uniek in Nederland. Er zijn musea met specifieke design collecties (bijvoorbeeld het Stedelijk Museum, Museum Boymans van Beuningen en Designmuseum Den Bosch). Het Nederlands Openluchtmuseum in Arnhem toont de geschiedenis van het dagelijks leven aan de hand van authentieke gebouwen, voorwerpen, gewoonten, vaardigheden en ware verhalen. Museum Rotterdam is een stadsmuseum dat ook eigentijdse wooncultuur verzamelt, maar met een directe link naar Rotterdam. In België is wel een museum dat zich alleen focust op het dagelijks leven: het Huis van Alijn. Het Huis van Alijn verzamelt, onderzoekt en deelt herinneringen over het dagelijks leven.

4.2. De collectie

De collectie Populair design bestaat uit interieurobjecten. Dat zijn objecten die vervaardigd zijn om in een wooninterieur geplaatst of gebruikt te worden. Het gaat om losse objecten, die geen vast onderdeel vormen van het woonhuis. Hieronder vallen: meubilair, schoonmaakartikelen, eet- en drinkgerei, voedselverwerkingsuitrusting, decoratieve objecten, persoonlijke accessoires, productverpakkingen, verwarming, verlichting, toiletartikelen, textilia, geluids- en telecommunicatiemiddelen, schriftelijke communicatiemiddelen en fotografische uitrusting van na 1945.

Bij interieurobjecten kan een onderscheid gemaakt worden tussen massaculturele (of massageproduceerde) objecten, designobjecten en prototypen.

- Massaculturele interieurobjecten zijn producten van de menselijke geest die op gestandaardiseerde, industriële wijze worden voortgebracht en op een grootschalige (commerciële) wijze worden gedistribueerd.

- Designobjecten zijn niet uniek, maar op gestandaardiseerde, industriële wijze voortgebracht. Ze zijn echter als iconen van het interieur te bestempelen en in die zin toonaangevend voor een stijl, vormgever/ontwerper of bedrijf. In Museum De Voorde vallen deze objecten binnen de deelcollectie 'Designklassiekers'.
- Prototypen zijn interieurobjecten, die geen designobject zijn, en stammen uit de periode voor 1945 en typerend zijn of aan de wieg staan van een bepaalde ontwikkeling. Voorbeelden zijn de 'sigaar' (scheerapparaat) en het 'hondenhok' (televisietoestel) van Philips.

4.3. Zwaartepunt binnen de collectie

Het zwaartepunt binnen de collectie Populair design ligt op de jaren 50, 60 en 70. Van voorwerpen uit de recentere tijd hebben we nu nog niet genoeg afstand om er met een open en kritische blik naar te kijken. Nostalgie en emotie spelen nog een te grote rol. Voorwerpen uit de jaren 50, 60 en 70 zijn inmiddels geschiedenis en voor jongere generaties 'vreemd'.

Binnen de collectie ligt de nadruk op Nederlands fabricaat, bijvoorbeeld Mepal, Brabantia en Tomado. Sommige in het buitenland gefabriceerde modellen die de Nederlandse markt veroverden en toonaangevend werden, zijn ook in de collectie opgenomen. Voorbeelden daarvan zijn de Braun Multipress uit 1954 of de Presse Agrumes van Moulinex uit 1967.

De collectie loopt door tot het heden en is niet streekgebonden. De ondergrens is vastgesteld op 1900. De collectie omvat de naoorlogse periode, maar om ontwikkelingen aan te kunnen tonen, zijn er soms ook oudere modellen in de collectie opgenomen.

4.4. Deelcollecties Populair design

In het Collectiebeleidsplan 2020-2024 worden de volgende deelcollecties onderscheiden:

a. Designklassiekers

De Collectie Populair design bevat een aantal designklassiekers, bijvoorbeeld het Black Princess servies van Floris Meijdam (Regina, 1955), de Fauteuil 302 van Willem Gispen (Kembo, 1954, bekleed met ontwerp van Gispen uit 1958 voor 't Paapje) en Kan 66 van Koen de Winter (Mepal, 1977).

Black Princess servies, Regina, 1955
Floris Meijdam (inv.nr. 940 a-p)

Kan 66, Mepal, 1977, Koen de
Winter (inv.nr. 3605 a-c)

b. Huishouden

Voorwerpen die gerelateerd zijn aan het huishouden in brede zin: de zorg voor voeding, kleding en woning. Op al deze terreinen laten voorwerpen de modernisering van het huishouden zien. De voorwerpen geven door functie, vormgeving en kleurgebruik de tijdgeest aan en vertellen hiermee het verhaal van Nederland in ontwikkeling. De Bosch koelkast uit 1958 illustreert bijvoorbeeld het gegeven dat de huisvrouw in die tijd meer inkopen tegelijk kon doen, omdat bederfelijke waar langer goed bleef.

Binnen deze deelcollectie is een aantal bekende merken vertegenwoordigd, zoals Brabantia, Tomado, Emsa, Mepal, Tupperware, Tiger Plastics en Moulinex. Van deze bedrijven wordt geen compleet assortiment bewaard, maar zijn in de loop van de tijd toonaangevende modellen in de collectie opgenomen. Museum De Voorde verzamelt als een van de weinige musea in Nederland de gebruiksvoorwerpen van deze bedrijven.

Snijkoektrommel, Brabantia, metaal en hout, jaren 70 (inv.nr. 1964)

Zout- en peperstelen en lepels, Tupperware, kunststof, jaren 50 (inv.nr. 2841, 2690)

Uitgelicht: ensemble Mepal

Mepal is een bekend Nederlands merk. Veel mensen kennen het van de onbreekbare kampeerserviezen. De lunchboxen en drinkbekers zijn al decennia populair bij kinderen. Elke generatie heeft zijn eigen favoriete decor. Sinds de oprichting in 1950 zorgt Mepal vanuit de fabriek in Lochem voor innovatieve, degelijke producten met een helder design.

De collectie Mepal van Museum De Voorde omvat een nagenoeg complete verzameling gebruiksvoorwerpen van het Nederlandse bedrijf Mepal (Rosti Mepal) van 1950 tot nu. Sinds de tentoonstelling 'Mepal, bijvoorbeeld' (Stadsmuseum Zoetermeer 2010) wordt de collectie elke twee jaar door het bedrijf Mepal aangevuld met de meest toonaangevende modellen van die afgelopen twee jaar.

Dekschalen Odense, Mepal, 1957, MF
Bjørn Christensen (inv.nr. 2967 1-2)

Mokken met haakoren, Mepal, SAN, 1962
Teun Teunissen van Manen (inv.nr. 3540)

c. Woninginrichting

Deze deelcollectie omvat niet alleen (kleine) meubels, maar bijvoorbeeld ook verwarming, verlichting en decoratie. Individuele voorwerpen en ensembles geven een beeld van de veranderingen die zich in de loop van de tijd in huis hebben voorgedaan. Soms zijn het uitingen van een veranderende smaak, maar vaker nog liggen er nieuwe opvattingen over wonen aan ten grondslag. De ten behoeve van de tentoonstelling 'Populair Modern. Tegendraadse vormgeving uit de jaren 50' (Stadsmuseum Zoetermeer 2014) verzamelde voorwerpen zijn hier een voorbeeld van.

Uitgelicht: Spichtig, sprietig en speels

Na de ellende van de Tweede Wereldoorlog was de huisvrouw toe aan kleur en gezelligheid in huis. Moderne technieken maakten ranke en decoratieve vormgeving mogelijk. De huisvrouw koos voor kleurrijke patronen en frivole vormen. Dit was geheel tegen de norm van het sobere en strakke functionalisme in, dat door de Stichting Goed Wonen gepropageerd werd. Er werd actie gevoerd tegen het 'kwade wonen' met artikelen, tentoonstellingen en lezingen. Het gelijknamige blad Goed Wonen stond vol met goed en fout-foto's van interieurs. De norm was: functionalisme met sobere, strakke vormen, geen overbodige versiering en weinig kleur. Ze waren fel tegen de 'modernistische kitsch' die langzaam het huis binnensloep. Schuine poten onder stoelen en decoratie op gordijnen of behang waren onrustig, overdreven en getuigden van wansmaak. Maar de huisvrouw koos tegendraads juist wel voor 'mode' en 'gevoel' in huis. Ze koos voor kleur, zwierige vormen en decoratie. Draadmetaal, met een gekleurde plastic omhulling, werd populair voor allerlei gebruiksvoorwerpen. Het grafische lijnenspel in de ruimte van bijvoorbeeld de fruitschalen en plantenhangers was vaak belangrijker dan het gebruiksgemak.

Fruitschaal, draadstaal, kunststof, jaren 50
(inv.nr. 5018)

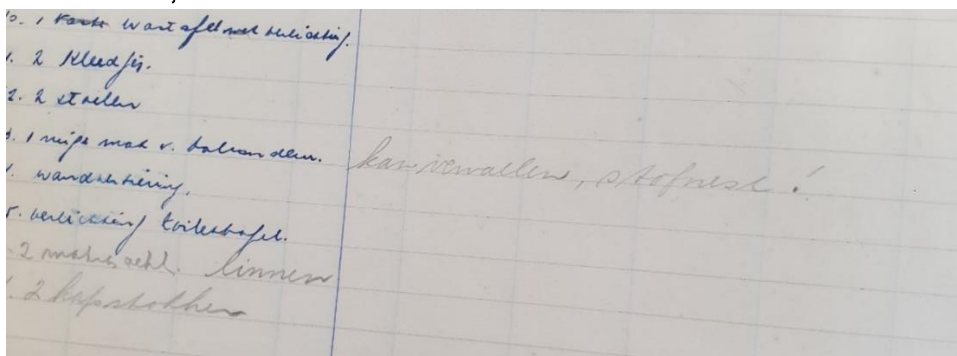
Plantenhanger, draadstaal,
kunststof, jaren 50 (inv.nr. 5032)

Uitgelicht: Erfenis familie Schroor

In augustus 2019 mocht het museum een bijzondere schenking ontvangen van de familie Schroor uit de nalatenschap van hun geliefde zus en tante Victorine (Rine). Dit ensemble vertelt het verhaal van de Stille Generatie, van Nederland in opbouw en van ontwikkelingen in het interieur vanaf de jaren '50.

Zij en haar man Aart hadden oog voor vormgeving en detail. In de jaren 50 lieten ze hun nieuwe woning in Stadskanaal inrichten volgens het advies van de Stichting Goed Wonen. Het resultaat was een modern huis vol lichte en functionele meubels, waarvan het museum een aantal als schenking mocht ontvangen. Bijzonder is dat alle documentatie bewaard is: van reclames tot facturen en als kers op de taart een gedetailleerd kasboek vol persoonlijke aantekeningen. Hierin staat bijvoorbeeld te lezen dat de geplande ruige mat bij de balkondeur kwam te vervallen, want dat was volgens Rine toch maar een stofnest.

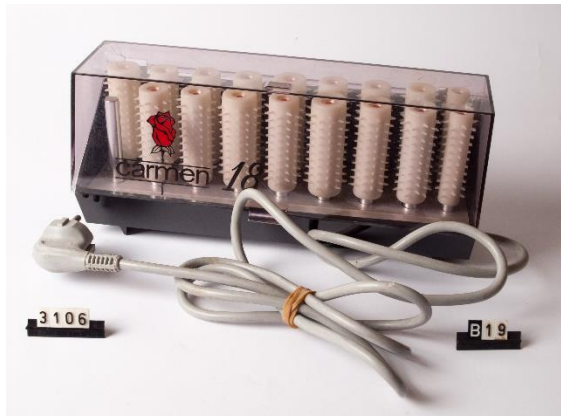
Aart was geboren in Nederland in Urmond (1927), Rine in Paramaribo in Suriname (1922). Hun huwelijk in 1956 werd niet door iedereen geaccepteerd. Aart stierf al op 36-jarige leeftijd en zijn familie heeft Rine nooit meer gezien. Ze bleef de rest van haar leven alleen, omringd door de meubels die ze samen gekocht hadden. Haar familie heeft de voorwerpen uit haar erfenis met veel liefde geschonken aan het museum, om het te behouden en bij elkaar te houden.

Stukje uit het kasboek met opmerking van Victorine (Rine) van Bruchem-Wekker, 1956

d. Persoonlijke attributen

In deze deelcollectie zitten voorwerpen die te maken hebben met de persoonlijke verzorging, maar er vallen ook reisattributen, brillen, schoeisel en rookgerei onder.

Krulset, Carmen, nr. 18, metaal en kunststof, jaren 70 (inv.nr. 3106)

e. Vrije tijd

Speelgoed, spel, sport, en recreatie: van houten speelgoed, muziekinstrumenten en een speelcalidoscoop tot Playmobil en Electro en van rolschaatsen tot een walkman uit de jaren 80 en een MP3speler uit de jaren 90.

Walkman, Sports, Sony WM-BF58, kunststof, 1988 (inv.nr. 5091)

f. School

Deze kleine deelcollectie bevat objecten die de ontwikkeling van het onderwijs laten zien, bijvoorbeeld een houten schooltas van rond 1900, een schoolbank uit de eerste helft 20ste eeuw, Aap-noot-mies plankjes, leitjes en griffels.

Schooltas, hout, midden
19de eeuw (inv.nr. 1130)

g. Communicatie

Hierbij gaat het om voorwerpen om mee te communiceren in de huiselijke sfeer. De eerste televisie van Philips (het 'Hondenhok') behoort hiertoe, maar ook de transistorradio waarmee 'de jeugd' in de jaren 50 naar mieterse Rock 'n Roll luisterde op de eigen kamer en bijvoorbeeld ook schrijfmachines, de I-Mac flatpanel en de eerste smartphone met 3G.

Typemachine 'Valentine', Olivetti, kunststof en metaal, 1969, Ettore Sottsass Jr en Perry King (inv.nr. 2305)

I-Mac flatpanel, Apple, kunststof en metaal, 2002 (3690)

h. Reclamemateriaal en productverpakkingen

Binnen deze deelcollectie horen speldjes, voetbalplaatjes, sleutelhangers en andere reclameattributen die fabrikanten gebruiken om de binding met de klant te vergroten. Museum De Voorde heeft een omvangrijke verzameling productverpakkingen in uiteenlopende materialen: karton, plastic en blik. Omdat De Spar, Brinkers en Nutricia hun oorsprong in Zoetermeer hebben, zijn deze ondernemingen binnen deze deelcollectie ruimschoots vertegenwoordigd. Deze bedrijven zijn van oorsprong aan Zoetermeer gebonden, maar hebben een Nederlandse en zelfs internationale status verworven.

Cacao, Groenmerk, Krat met Chocomel, Nutricia, hout, glas en metaal,
 De Spar, blik, jaren 60 jaren 90 (inv.nr. 5133)
 (inv.nr.1092)

5. Documentatie

Het museum heeft een bibliotheek met naslagwerken op het gebied van de geschiedenis van Zoetermeer en design en vormgeving. Tevens heeft het museum een collectie tijdschriften over lifestyle, mode en interieur. Deze bladen vormen een bron van informatie over het gebruik en het in de markt zetten van alledaagse voorwerpen. De tijdschriftencollectie bevat bijvoorbeeld losse exemplaren van De Libelle (vanaf 1948 tot 1982), De Margriet (vanaf 1939 tot 2009), de Marion (vanaf 1952 tot 1974), Domus (vanaf 1955 tot 1962), Eigen Huis&Interieur (vanaf 1972 tot 2008) en Muziek Express (vanaf 1965 tot 1973). Het museum heeft daarnaast een collectie reclamefolders en gebruiksaanwijzingen vanaf de jaren 50, die verwijzen naar of horen bij onderdelen van de collectie.

Bijlage 1

Collectieregistratie Museum De Voorde

Ieder voorwerp in de collectie van het museum heeft een uniek inventarisnummer. Dit nummer is onlosmakelijk verbonden met het voorwerp en vormt de sleutel tot de identificatie. Het inventarisnummer wordt op een reversibele manier aangebracht op het voorwerp middels de lak-inkt-lak-methode op een onopvallende plaats. Het voorwerp wordt tevens van een label voorzien met daarop enkele basisgegevens, die bij raadpleging een eerste identificatie mogelijk maken.

Nieuwe aanwinsten (schenkingen of aankopen) worden door de (vrijwillige) registratiemedewerker handmatig beschreven op een gestandaardiseerde basis-beschrijvingskaart. Hierop staan gegevens als: het inventarisnummer, de toestand, een korte beschrijving, het object trefwoord, het voorstellingstrefwoord, het materiaal trefwoord, gegevens omtrent de vervaardiging, de afmetingen, verwervingsgegevens, de standplaats en de naam van degene die de beschrijving heeft gemaakt. De gebruikte terminologie is gestandaardiseerd, om het opzoeken van gegevens in het systeem mogelijk te maken. De termen zijn afkomstig uit de thesauruslijst: Mardoc-Handleiding voor de beschrijving van afbeeldingen (Rotterdam, 1982) en de Art&Architecture Thesaurus. De Officemanager, die jarenlange ervaring heeft met museale beschrijvingen en cursussen heeft gedaan op het gebied van museumregistratie, voert de gegevens in het registratiesysteem Axiell Collections. Ieder collectieonderdeel wordt gefotografeerd door een vrijwilliger en de foto's worden toegevoegd in Adlib.

Registratiesystemen

Sinds de oprichting van het museum in 1989 zijn de volgende registratie-systemen gebruikt:

- Kaartenbakken met getypte basisregistratie (1989 – 1993)
- In 1997 is een inventarisatieproject met vrijwilligers gestart in het kader van het Deltaplan voor Cultuurbehoud, onder begeleiding van Vereniging Erfgoed Zuid-Holland: handmatige basisregistratie op HvK-kaarten met gestandaardiseerde terminologie (Mardoc-Handleiding voor de beschrijving van afbeeldingen (Rotterdam, 1982) en de Art&Architecture thesaurus.
- Vanaf 1997: invoeren van handmatige gegevens in het digitale registratiesysteem Q&A en later IMC-Modules door baliemedewerker
- 2003-2004: Opschoningproject 'Schatgraven in Zoetermeer'. In totaal zijn 589 voorwerpen afgestoten. Het merendeel heeft bij andere musea of particuliere verzamelaars een herbestemming gevonden. Een zeer klein deel is, vanwege de slechte staat, vernietigd.
- Vanaf 2008: de officemanager voert alle gegevens in het collectieregistratie programma Adlib in en vanaf 1 januari 2019 in Axiell Collections.

Bijlage 2
Waarderingsformulier nieuwe aanwinsten Museum De Voorde

	Criteria	Hulpvragen	WAARDERINGSFORMULIER NIEUWE AANWINSTEN MUSEUM DE VOORDE		
			Laag	Gemiddeld	Hoog
	Profiel	Past het binnen het collectieprofiel?			
Kenmerken	Toestand	Wat is de conditie? Is het in goede staat, compleet, origineel?			
	Ensemble	Bestaat het uit onderdelen die een geheel vormen? Hoe? Is het compleet?			
	Herkomst	Herkomst bekend, gedocumenteerd, betrouwbaar?			
	Zeldzaamheid en representatie	Is het uniek, in de wereld, binnen NL, binnen Zoetermeer, binnen collectie? Is het representatief voor periode, plaats, stijl, stroming, gebruik, thema, gemeenschap?			
Cultuur-historisch	Historisch	Is er een associatie met persoon, groep, gebeurtenis, plaats, activiteit in het verleden? Met bepaalde periode, proces, thema, ontwikkeling, tijdsbeeld, levensstijl?			
	Artistiek	Is het bijzonder om ontwerp, concept, uitvoering, vormgeving, techniek, creativiteit? Representeert het bepaalde stijl, stroming, kunstenaar?			
	Informatief	Is het belangrijk vanwege de informatie die het bevat, kan die worden bestudeerd?			
Sociaal-maatschappelijk	Maatschappelijk	Vervult het een functie voor een groep of gemeenschap in het hier en nu? Zijn er groepen die er een speciale band mee hebben? Heeft het			

		een actuele, sociale, politieke, maatschappelijke betekenis?			
	Beleving	Wekt het een bepaalde collectieve beleving op? Ademt het een bepaalde sfeer uit, roept het emoties op? Speelt het op een bepaalde manier in op de zintuigen?			
Gebruik	Museaal	Kan het worden ingezet voor presentatie, educatie, onderzoek? Speelt het een rol in een tentoonstelling? Welke mogelijkheden biedt het om het verhaal van Zoetermeer te vertellen?			
	Economisch	Genereert het inkomsten voor de organisatie? Trekt het bezoekers? Is het bepalend voor de bekendheid en reputatie van de organisatie?			
Beheer	Beheerbaarheid	Passen de inspanningen die het onderhoud, opslag, de restauratie en het gebruik vereisen binnen de financiële en organisatorische kaders van de instelling?			
	Uitkomst Acquisitieoverleg	Datum: Aanwezig:	Uitkomst:		
	Akkoord directeur	Datum: Handtekening:			